

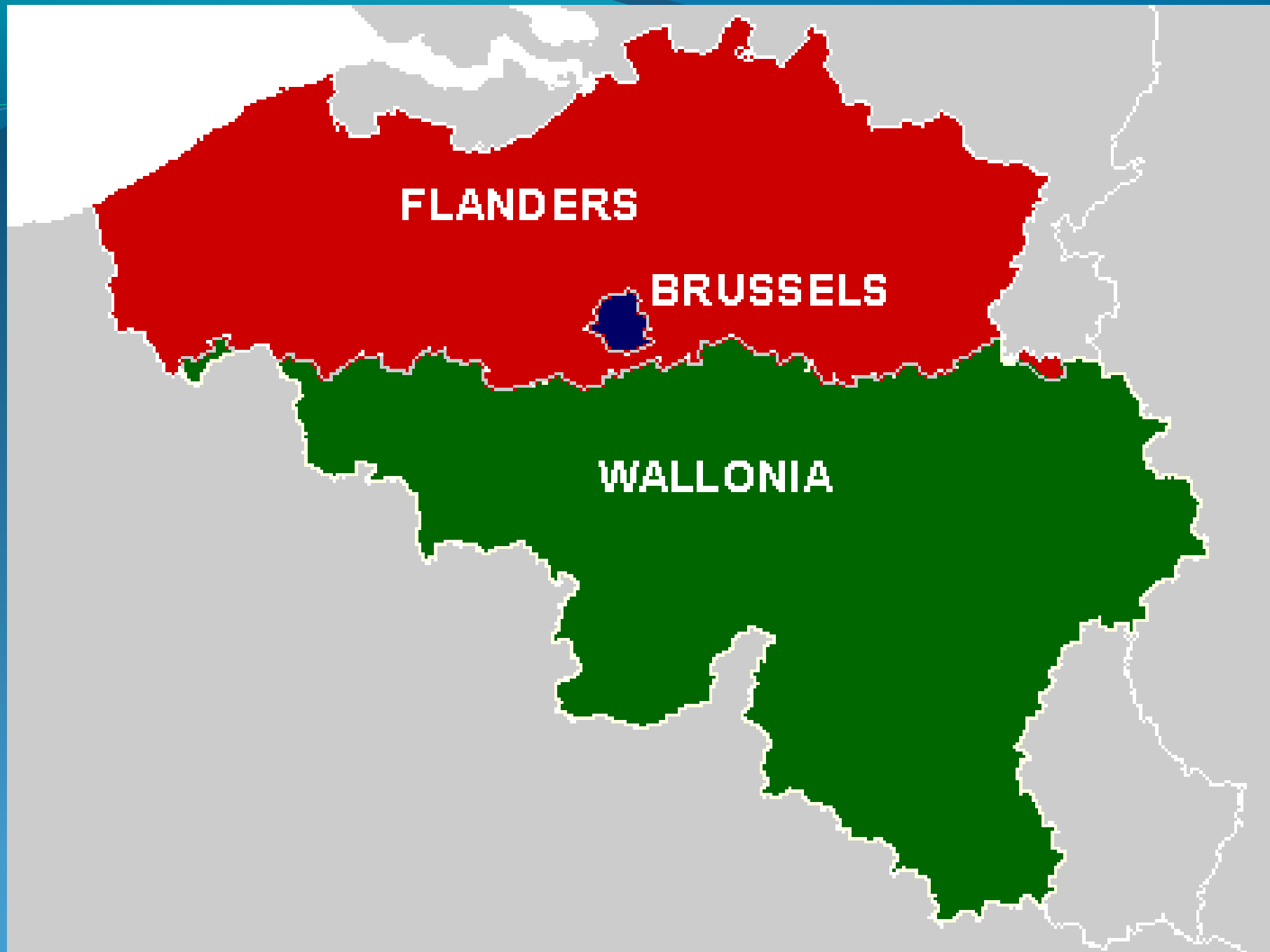
Hizkuntza-irizpideak Flandriako gizartea antolatzekeo bide gisa

Wilfried VANDAELE

Flandriako Parlamentuko kidea
Belgikako Senatuko kidea

Flandriaren eta Nederlandaren arteko Kultura Itunaren Idazkari Nagusi Ohia

Donostia, 2014ko urtarrilak 16

FLANDERS

BRUSSELS

WALLONIA

Hizkuntzak Belgikan

Nederlandera, frantsesa (eta alemana)

Flandria eta Holanda

Elkarlana hizkuntzan eta kulturaren

Nederlandera

- Flandria: 6,5 milioi biztanle.
- Holanda: 17 milioi biztanle.
- Guztira: 23 milioi hiztun.
- Hizkuntza ofiziala EBn.
- EBn 25 hizkuntza,

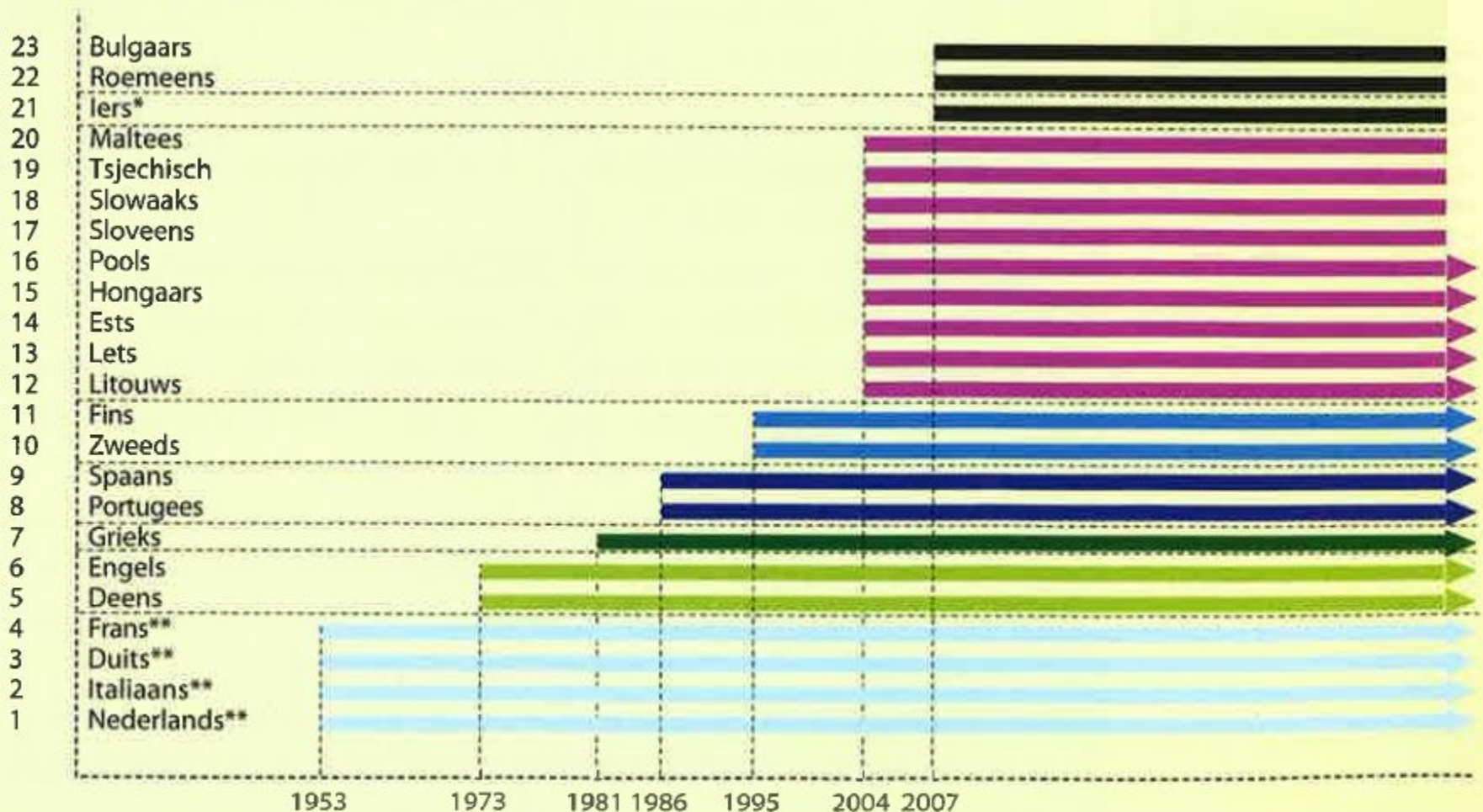
nederlandera 8.a

Nederlanders en eremua

EBko hizkuntzak

De officiële talen van de EU

(*) Iers: Verdragstaal sinds 1973, Baskisch, Catalaans, Galicisch: speciale status sinds 2006.

(**) Deze vier talen werden gebruikt door de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, die in 1950 werd opgericht en de eerste stap vormde van wat nu de EU is. In 1958 werden de officiële talen vastgesteld bij Verordening nr. 1 van de Raad, die steeds gewijzigd wordt wanneer nieuwe landen tot de EU toetreden.

Belgika

- 1830ean sortua.
- Gutxiengo frantziarrak gehiengo flandiarra menderatzen zuen.
- Hizkuntza ofiziala = frantsesa.
- Arrakasta bizitzan? Frantsesez mintzatu!

Brusela

- Hiri flandirarra frantses hiri bihurtua.

Gaur egun: %88k frantsesa ezagutu, %30ek ingelesa, %23k nederlandera, %18k arabiera

Flandriarrek hizkuntza- -eskubideak nahi dituzte

-1860tik ekinean.

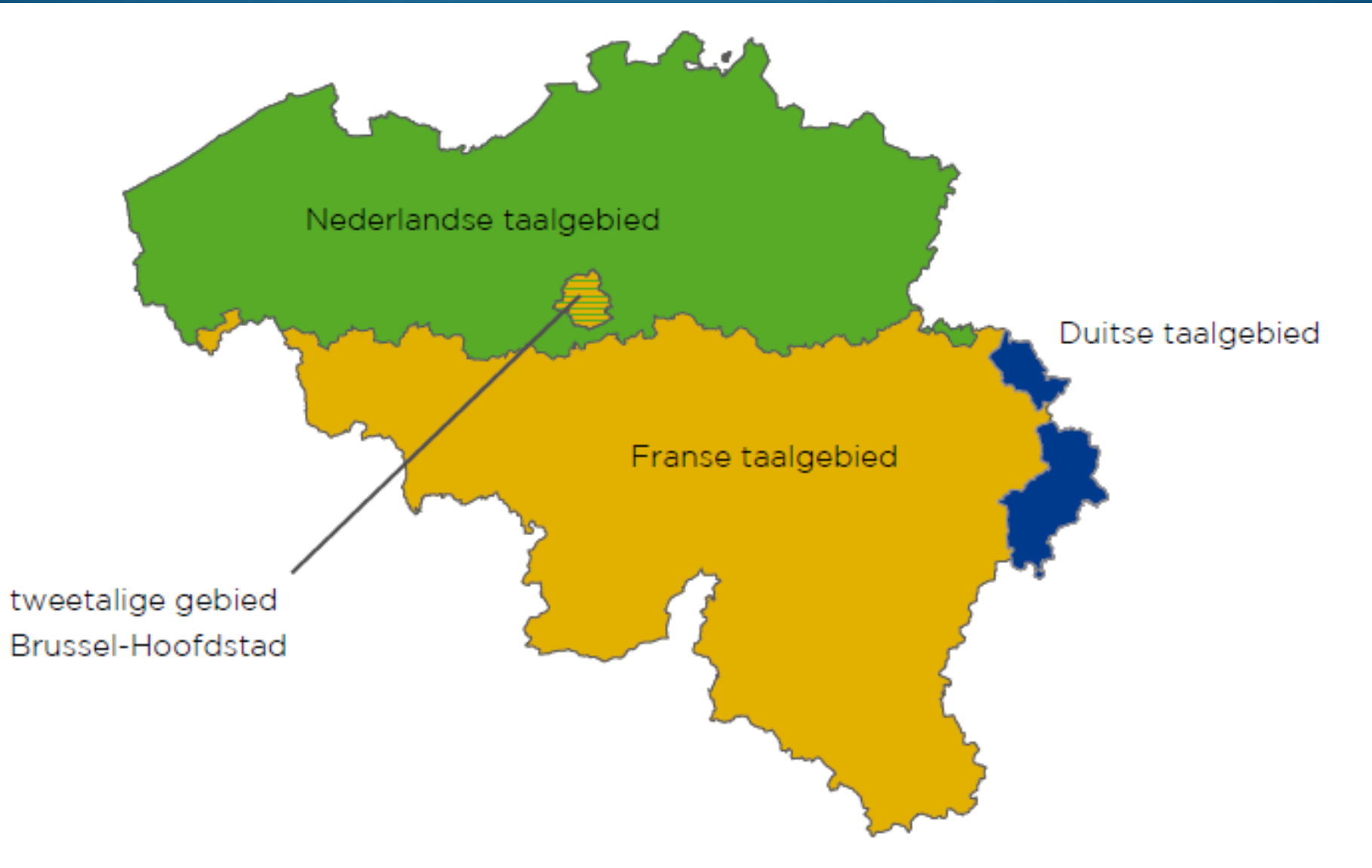
-1960ean hizkuntzen muga
ezarri zen.

Belgika:

4 hizkuntza-eremu

- Nederlanderaren eremua (Flandria).
- Frantsesaren eremua (Valonia).
- Alemanaren eremua (txikia).
- Eremu elebiduna (frantsesa eta nederlandera): Brusela.

Hizkuntza-eremuak Belgikan

■ Het Nederlandse taalgebied

■ Het tweetalige gebied
Brussel-Hoofdstad

■ Het Franse taalgebied

■ Het Duitse taalgebied

Lurraldetasun-printzipioa *versus* pertsonaltasun- printzipioa

(Latinez: “ius solis” versus “ius personae”)

- **Pertsonaltasun-printzipioa:**

- . Pertsonari atxikitzen zaizkio hizkuntza-eskubideak eta berarekin daramatza.
- . Agintari publikoak norbanakoaren arabera moldatu behar.

- **Lurraldetasun-printzipioa:**

- . Eskualdeari aitortzen zaizkio eskubideak eta norbanakoak moldatu behar dira.

Hizkuntza gizartea bideratzeko tresna

- Eskualdeak, gizarteak,
zenbait arau ditu + hizkuntza.
- Hizkuntzaren ezagutza
garrantzitsua da gizarte-
kohesiorako.

Pribatua *versus* publikoa

- Komunikazio pribatua:

Jendeak nahi duen hizkuntza erabiltzen du.

- Herritarren eta agintarien arteko komunikazioa: Hizkuntza-arauak.

Komunikazioa kanpora begira

- “hizkuntzan arnasteko gunea”,
- “etxean bagina bezala” sentitu,
- Seguru sentitzen dugu geure burua
- Gizarte-kohesioa + elkartasuna
=gizarte trinkoa.

Europa: kultura versus merkataritza askea

- Kolore-aniztauna = Europaren topikoa.
- BAINA: Ezerk ez du eragotzi gauzen, pertsonen eta zerbitzuen joan-etorrien askatasuna.

Kulturari buruzko paragrafoa + hezkuntzari buruzko paragrafoa

- Maastrichteko Ituna(1992): Estatuak zeinek bere identite kulturala babestu eta susta dezake + hizkuntza-aniztasunaren garrantzia.
 - Estatuak zeinek bere filmak, liburuak arte-lanak, antzezlanak... lagun ditzake.
- = “salbuespen kulturala”

Salbuespen kulturala

- Europaren eta Estatu Batuen arteko Merkataritzaren eta Inbertsioaren Elkartean ere txertatu.
- Negoziazioek aurrera darraite.

“Hizkuntza txikiagoen” babesak

- Eskubide Zibil eta Politikoak Nazioarteko Ituna.
- Erregio edo Gutxiengoen Hizkuntzen Europako Ituna.
- EBLUL.
- Mercator informazio-sarea.
- Gutxiengo Nazionalen Babeserako Hitzarmen-markoa.

Hizkuntza gizartea antolatzekeo tresna

- Hizkuntza =/ arraza edo jatorri etnikoa.
- Hizkuntza irizpide gisa norbaitek motiba badezake.
- Motibazioa: lana bilatzea, komunitatean integratzea, bizitzeko egoki zenbait eremu kantendu, agintariekiko harremanak.
- Arrazoiak: kulturalak edo linguistikoak ez ezik, sozialak ere.

Flandrian: nederlandera erabili !

Hamarkadetako gatazkaren ostean: nederlandera erabiltzen da:

- Auzitegian,
- Hezkuntza,
- Enpresetan,
- Administrazioan,
- Etxebizitza politikan (etxebizitza publikoak),
- Oinarrizko soldaten politikan (dirulaguntzak),
- Beste eremu batzuk.

Auzitegian

-Flandrian: Nederlandera.

-Bruselan: Nederlandera edo frantsesa.

Aukera: interpretea.

Hezkuntza

- Haur-hezkuntza, lehen hezkuntza eta bigarren hezkuntza: nederlandera.
- Salbuespenak (esperimentuak)
 - .zati bat etorkinen hizkuntzan
 - .murgiltze-bidezko hezkuntza

Hezkuntza

-Unibertsitatea eta goi-mailako irakaskuntza: nederlandera.

Baina: goi mailako hezkuntzan gero eta ikasgai gehiago ingelesez.

Enpresak

- Enpresak flandrian: Nederlandera.
- Bruselan: Nederlandera + frantsesa.
- Baina: gehienetan ingelesez.
- Europako Auzitegia: herritarren eta zerbitzuen mugikortasun askea oztopatu.
- Irtenbidea: testuaren bi bertsio (nederlandera + beste hizkuntza).

Administrazioa

- Gobernua, lurraldeak eta udalerriak: nederlandera.
- Zerbitzu/agintari erdi-publikoak, adib, garraioa: nederlandera.
- Herritarren agintariekiko harremanak: nederlandera.
- Praktikan, flandriarrak askotan oso toleranteak dira.

Brusela

- Nederlandera eta frantsesa ofizialak.
- Administrazioko langileek, mediko eta erizainek, etab. bi hizkuntzak ezagutu behar dituzte.
- Errealitatea: askotan frantsesa besterik ez.
- Flandriarrek gehiengoari uko egin zioten Bruselan. Baldintza: flandriarrak Bruselan ez diskriminatzea.

Brusela inguruko komunitate flandriarrak

-Frantsesa menderatzaile

Bruselan: Brusela inguruko
komunitate flandiarretan eragina.

-Frantsesak bertara doaz bizitzera

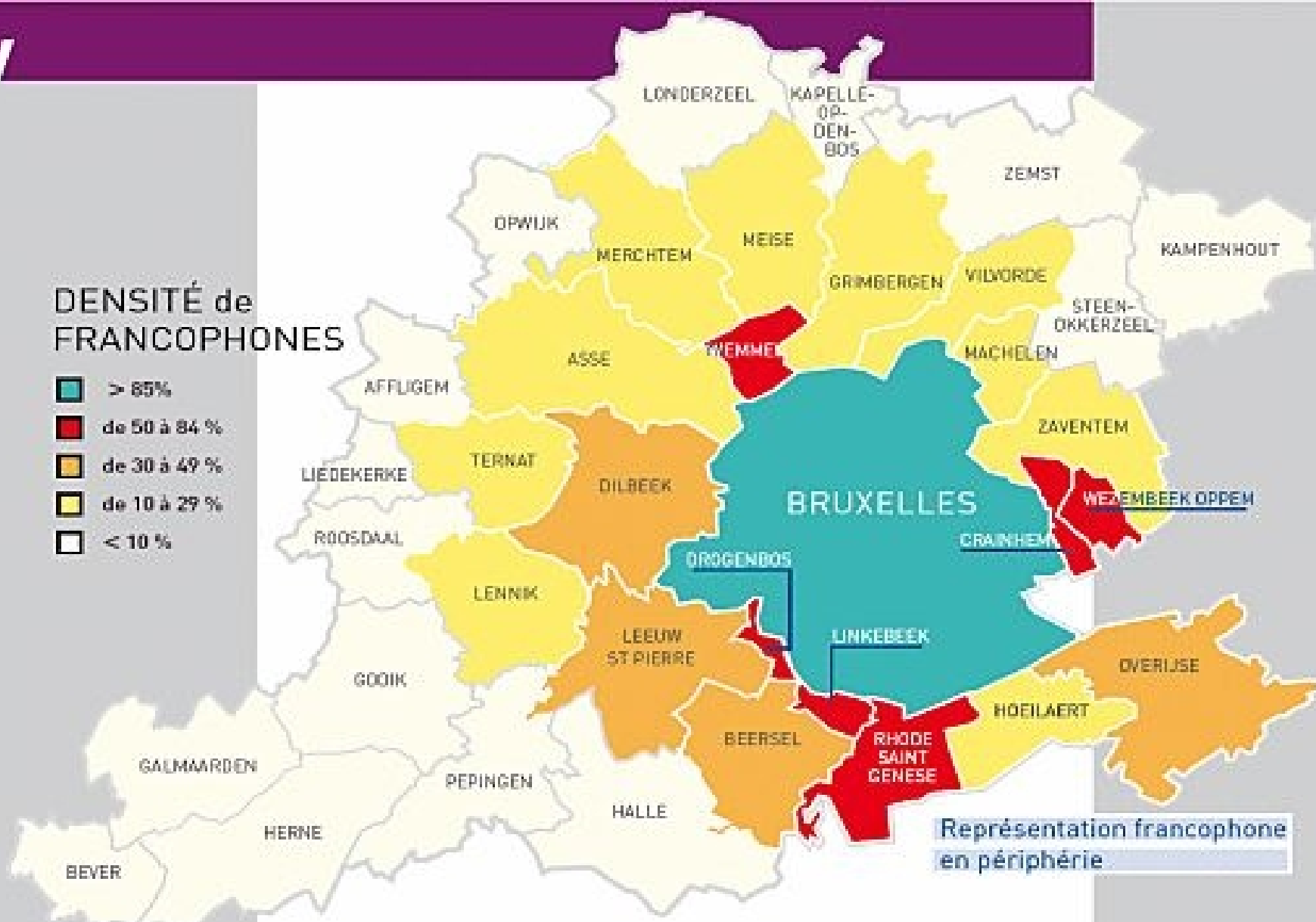
-Hizkuntza-eskubide berezituak
aitortu.

Frantsesaren presioa komunitate flandriarretan

BHV

DENSITÉ de FRANCOPHONES

- > 85%
- de 50 à 84%
- de 30 à 49%
- de 10 à 29%
- < 10%

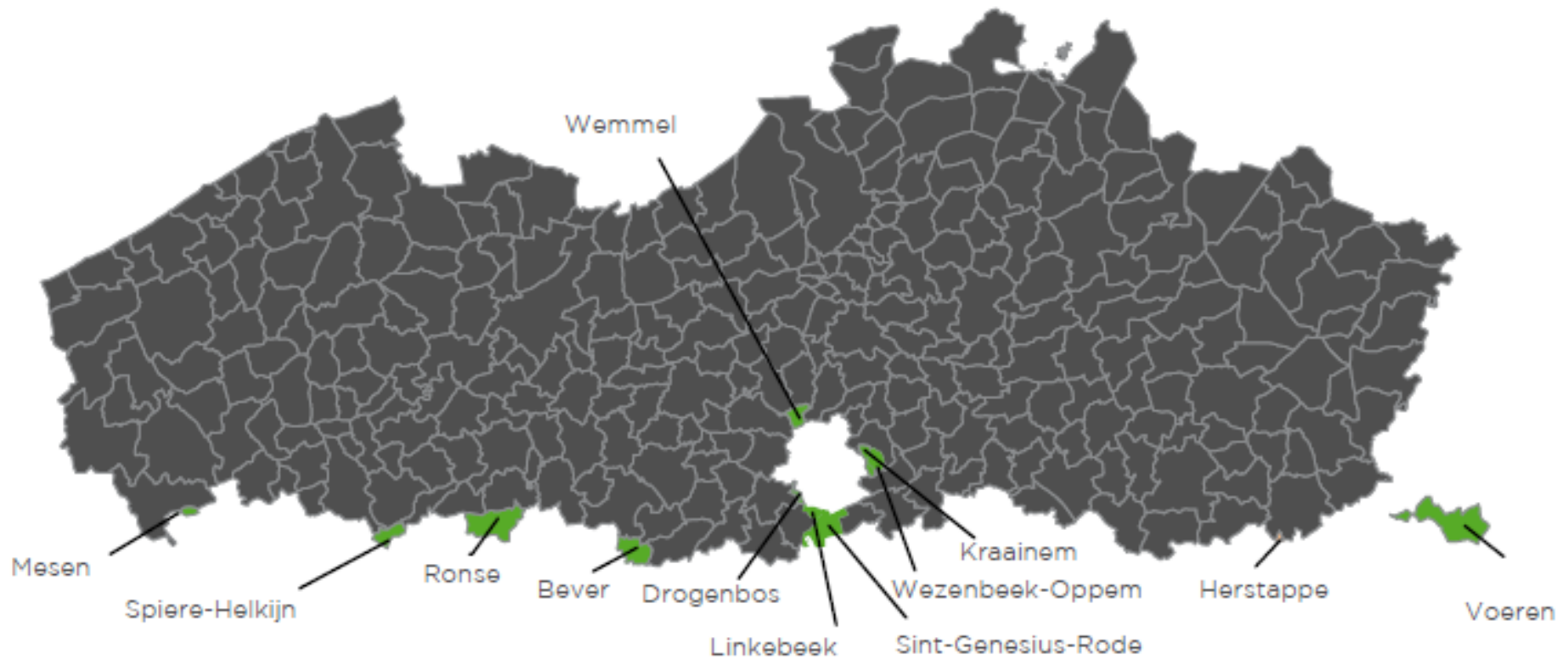

Représentation francophone en périphérie

Hizkuntza-erraztasunak dituzten udalerrriak

- Frantsesez mintzo diren herritarrek dokumentuak frantsesez eska ditzakete.
- Frantsesez mintzo diren alkateek bileretan uko egiten diote Flandrian nederlandera hitz egiteari.
- Eztabaidak: Flandria vs. Europako Kontseilua.

Hizkuntza-erreaztasunak dituzten udalerriak

Etxebizitza

- Etorbinek nederlandera ikasi beharko lukete etxebizitza soziala alokatzeko.
- Belgikako Auzitegi Konstituzionala + Estatu Kontseilua: *OK*
- Nazio Batuen Erakundea: *EZ OK*

Housing

-Udalerri batzuetan etxebizitza erosi nahi dutenean edo etxebizitza eraiki nahi dutenean hizkuntza ikasteko eskatzen zaie.

(Zaventem, Zemst, Hoeilaart, Rotselaar, Vilvoorde, Tervuren ...)

-Nederlandera ikasteko konpromisoa = *OK*

-Test = *EZ OK*

Etxebizitza

**“Nor bere eremuan bizitzea”
bermatzeko legea**

-Udalerri-kopuru mugatu batean:

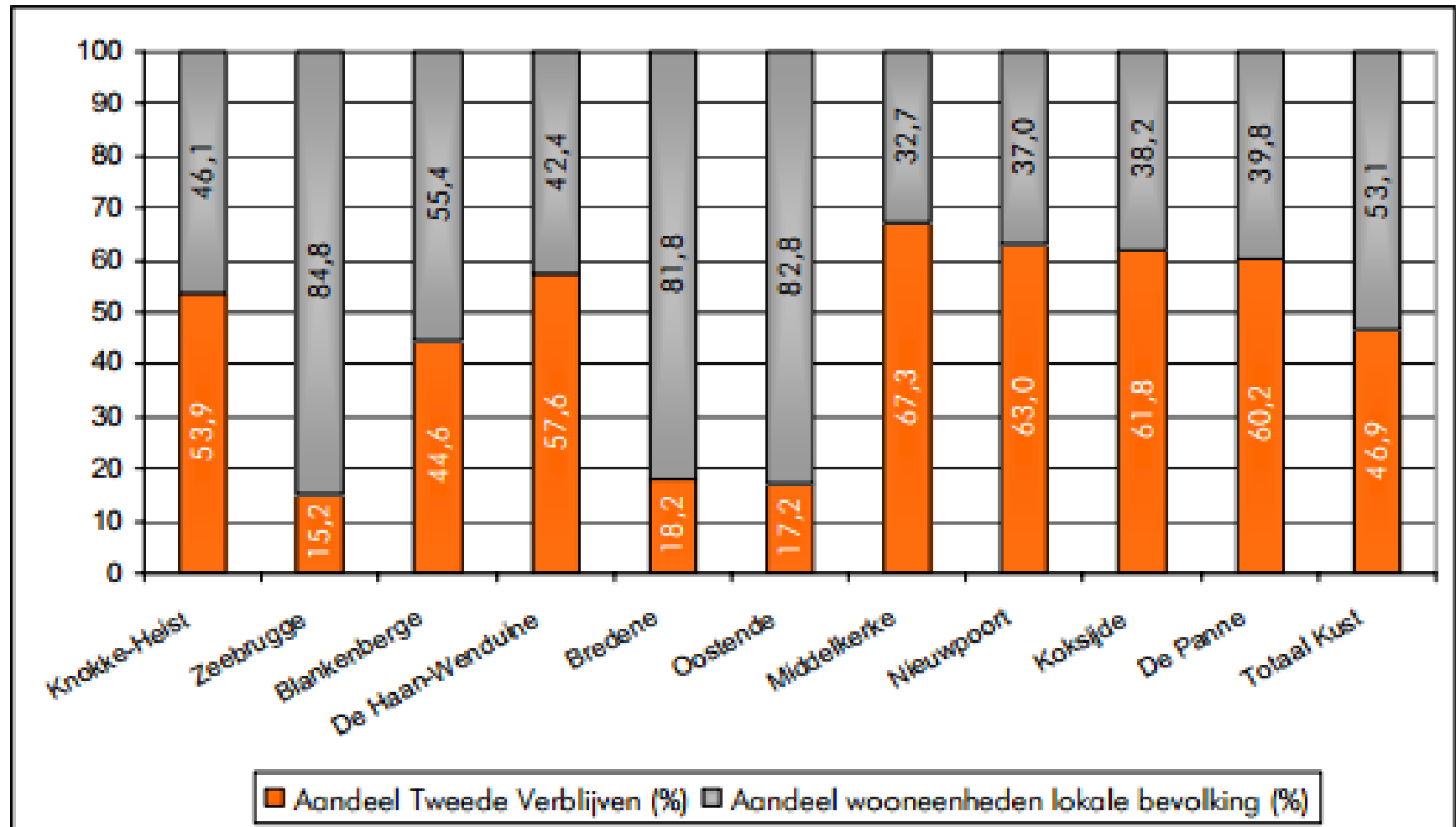
“eremuarekin lotura” duten
herritarrak lehenetsi.

-Helburua: gazteei berezko
eskualdean etxea erosten laguntzea.

Bigarren etxebizitza kostaldean

Figuur 11

De procentuele verdeling van het aantal tweede verblijven ten opzichte van het aantal wooneenheden van de lokale bevolking, FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, 2001 en belastingkohieren 2007, verwerking WES (in %)

Bigarren etxebizitza kostaldean

Kostaldeko lursail eraikigarrien salneurria

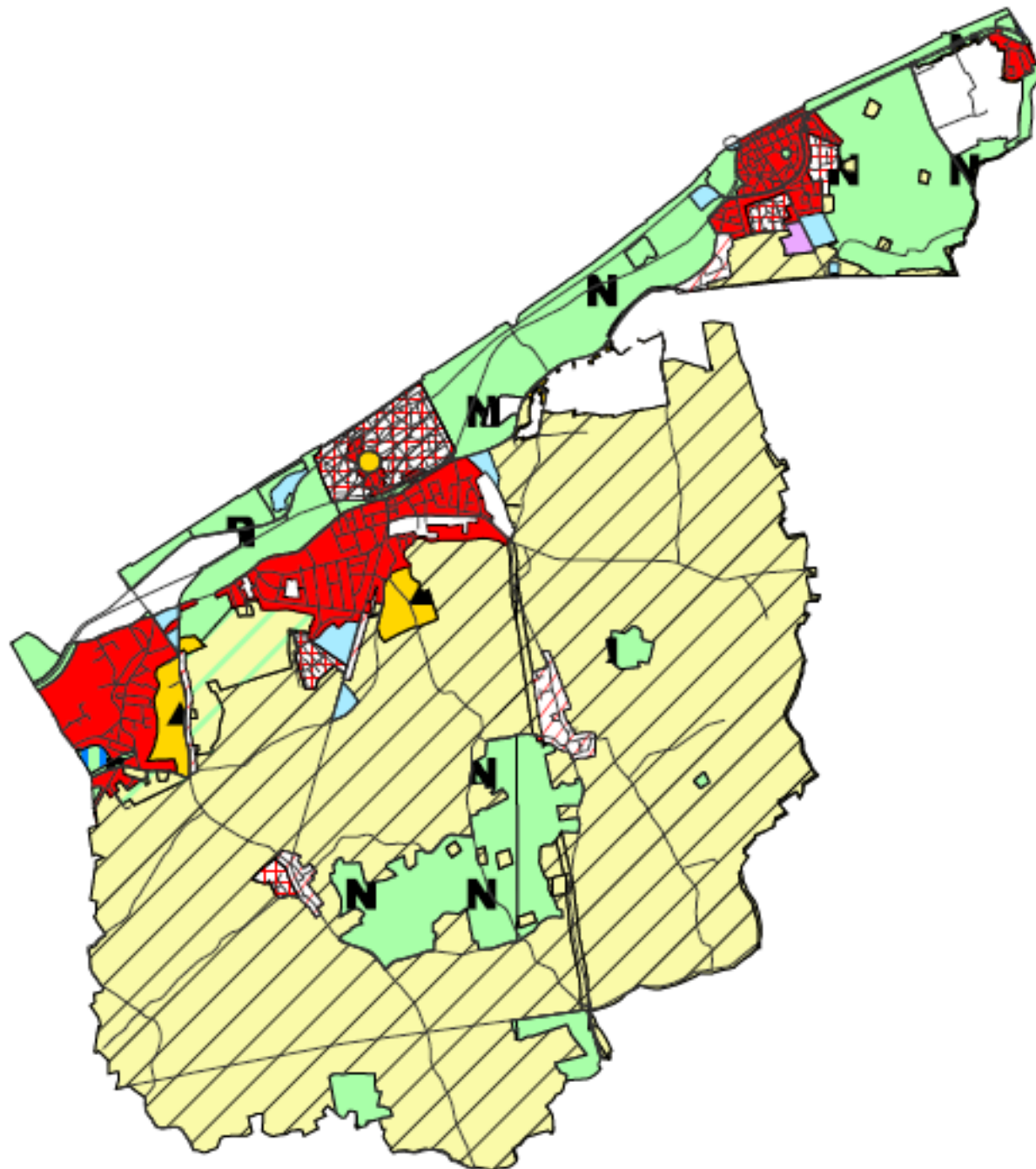
Eremuarekin lotura

- “eraikuntza hedatzeko eremuetan” soilik (eremu erreserbatuak).
- Belgikako Estatu Kontseilua: *OK*
- Europako Auzitegia: *EZ OK*
- Belgikako Auzitegi Konstituz.: *EZ OK*
- Irtenbidea: + dirusarrera gutxiago

gewestplandeel

voorschriften

- woongebieden
- woongebieden met cultureel-historische en/of esthetische waarde
- woongebieden met landelijk karakter
- woonuitbreidingsgebieden
- gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut
- gebieden voor recreatie
- gebieden voor verblijfsrecreatie
- parkgebieden
- natuurgebieden
- natuurgebieden met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten
- agrarische gebieden
- landschappelijk waardevolle agrarische gebieden
- agrarische gebieden met ecologisch belang
- bouwrijp agrarisch gebied
- ambachtelijke bedrijven en kro's
- militaire gebieden
- bestaande autosnelwegen
- bestaande waterwegen
- natuurgebied met tijdelijke nevenfunctie waterwinning

Oinarritzko soldata

- Udaletatik diru-laguntzak.
- Nederlandera ikasteko saiakera (azterketarik ez).
- Eskualde batzuetan: testak.
- Motibazioa: jendea lanpostua lortzeko prest dago. Horrek nederLandera ikasteko prestutasuna ekarri behar.

Hizkuntza-irizpideak dituzten beste esparruak

- Eskola osteko **umeen zaintza** / umeen zaintza oporraldian (Flandriako ministroak baliogabetua).
- Merkatuetan gauzak saltzea: nederlanderaz bakar-bakarrik (Flandriako ministroak baliogabetua),
- Herritarren kexak jasotzeko telefono-zenbakia.

Beste herri batzuetako adibideak.

-**Holanda:** ile-apaintzailea.

-Dutch Society of Acupuncturists.

-**Valonia:** “lotura eremuarekin” etxebizitza sozialerako.

-**Danimarka:** atzerritarrek ezin dute jabetzarik erosi kosta-eremuetan.

-**Enpresak:** arau zehatzak Holandan eta Estatu Batuetan.

Ondorioak

- Belgika eta Flandria: nederlanderaren aldeko arauak eta legeria.
- Lurraldetasun printzipioa.
- Nederlandera administrazioan, epaitegietan, hezkuntzan, enpresetan.

Ondorioak

Berriki: Nederlandera gutxieneko soldata jasotzeko, etxebizitza publikoa alokatzeko.

= konpromisoa, azterketarik ez.

-“eskualdearekiko lotura” udalerrri batzuetan etxea erosi ahal izateko.

Helburua: gizarte-kohesioa indartzea.

Ondorioa

- Europa: zalantzagarria.
- Europeizazioa + globalizazioa + migrazioa = Presio handia hizkuntza-eremuetan.
- Neurriak = “antigoalekoak”, “diskriminatzaileak”.
- Epaitegiek eta abarrekoak neurriei erantzuten diete.
- Batzuetan egoki, batzuetan desegoki
- Ekintza beharrezkoa al da? BAI!